

stichting “Het Zwarte Kerkje”

Beleidsplan 2023 – 2026

Doelstelling

De activiteiten van stichting “Het Zwarte Kerkje” zijn primair gericht op het behoud van Het Zwarte Kerkje als Rijksmonument (SBI code 91.03 Monumentenzorg). Vandaaruit zijn de overige activiteiten gericht op het algemeen nut en openstelling voor een breder publiek uit de wijdere omgeving.

De doelstellingen zoals in de statuten bij oprichting op 12 dec 1983 is vermeld zijn:

“De stichting stelt zich de oprichting, het beheer en de exploitatie ten doel van een gebouw met bijbehoren, in samenhang met de daarmee verbonden en te restaureren Nederlands Hervormde Kerk, die tezamen voorzien in de behoefte aan geschikte lokaalruimte voor de activiteiten en dienstverlening van alle plaatselijke verenigingen en stichtingen op maatschappelijk, levensbeschouwelijk, recreatief en cultureel gebied, en voor wat de Nederlands Hervormde Kerk betreft met inachtneming van een zodanig gebruik van het gebouw dat dit geschikt blijft voor de eredienst en voorts in samenhang met hetgeen zal worden bepaald in de akte van overdracht van genoemd kerkgebouw met bijbehoren, door de Hervormde Gemeente Schermer aan de onderwerpelijke stichting. Zij tracht dit doel te bereiken door gemelde lokaliteiten te (doen) gebruiken in die zin dat geen schade (onredelijke schade) zal worden berokkend aan reeds bestaande zaken of groepen, zulks in overleg met de betrokkenen.”

Na oprichting van de stichting (12-12-1983) is het eigendom van Het Zwarte Kerkje en Het Schooltje overgegaan op Stichting Het Zwarte Kerkje (06-07-1984)

Strategie

De stichting beoogt het algemeen nut.
De stichting heeft geen winstoogmerk.
De stichting tracht haar doelen onder meer te bereiken door;
het verhuren van ruimten;
het scheppen van draagvlak bij overheid, bedrijfsleven en andere betrokkenen;
het verkrijgen van subsidies, fondsen, donaties en legaten.

De geschiedenis van “Het Zwarte Kerkje”

1635

Na de droogmaling van de Schermer in 1635 was het plan twee kerken (Protestants), twee scholen en een pastorie te stichten. Toen de kerk in Stompeteren in 1663 gereedkwam, was er slechts fl. 3.000,- over voor een tweede kerk. Met paard en kar trok men rond voor de bezichtiging van voorbeeldkerken. In Volendam verkreeg men het bestek van een kerkje, dat gebouwd was in de vorm van een *stolpboerderij*. Op basis hiervan werd aan de Zuidervaart te Zuidschermer een kerkje in hout opgetrokken, in de vorm van een stolp. De buitenzijde werd zwart geteerd, hieraan dankt het Kerkje zijn naam.

1665

De timmerlieden Pieter en Claes Dirkzn leveren in 1665 het bouwwerk op. Het kerkje heeft een eenvoudig interieur, tegen de zuidwand staat een preekstoel (1665). Aan de achterzijde onder het kerkdak is een woning voor de koster en zijn gezin. De kerk werd doordeweeks ook als school gebruikt.

Het Torenuurwerk is een 17e-eeuws uurwerk speciaal op maat gemaakt door de plaatselijke smid voor dit gebouw. Oorspronkelijk dreef het twee éénwijzer klokken aan. Pas einde 19e eeuw kwam er behoefte aan een minutenwijzer en zijn er twee tweewijzer klokken gemonteerd.

De koperen doopboog met een molentje in de top stamt uit de 18e eeuw, evenals de zes-armige kaarsenkroon met wapenschildjes.

1790

In 1790 werd aan de zuidzijde een apart schoolgebouwtje tegen de kerk aangebouwd, dit heeft tot 1900 dienstgedaan als school.

1834

In 1834 werd de kerk grotendeels herbouwd, waarbij het karakteristieke zwarte hout plaats maakte voor baksteen. De toren bleef van hout. De naam 'Het Zwarte Kerkje' is tot op de dag van vandaag in gebruik gebleven.

1909

Het orgel is een bijzonder instrument, gebouwd door de orgelbouwer Pieter van Assendelft uit Leiden in 1758-1759 voor de oudkatholieke Gummaruskerk te Enkhuizen. Het instrument werd in 1909 aangekocht door de Hervormde Gemeente voor de som van fl. 600. Het is in 1986 geheel gerestaureerd, waarbij ook weer ontbrekende stemmen zijn aangebracht door de fa. Jos Vermeulen uit Alkmaar. Het orgel heeft 5 stemmen, één klavier en geen voetpedaal.

1984

Sinds 1984 is het Zwarte Kerkje niet meer in gebruik als (Nederlands Hervormde) kerk. Het Zwarte Kerkje en Het Schooltje zijn rijksmonumenten, en hebben daarbij ook een sociale en culturele functie als dorps huis.

1986

In 1986 is Het Schooltje geheel gerestaureerd. De schildering van het interieur is bij de restauratie van 1982 tot 1986 zoveel mogelijk in de oorspronkelijke staat hersteld.

2014

In 2014 is gebleken dat, ondanks zorgvuldig periodiek onderhoud, er sprake is van verzakking van de fundering van de kerk

2015

Het bijzondere uurwerk is in 2015 door Stichting "Tot Behoud van het Toren uurwerk" uit de toren gehaald en daar weer in bedrijf gezet.

Heden

Het Zwarte Kerkje en Het Schooltje worden beiden gebruikt door lokale verenigingen en zijn te huur voor vergaderingen, (familie-) bijeenkomsten en (bescheiden) feestjes. Beide ruimtes zijn ook bruikbaar voor het geven van workshops of cursussen. Het Zwarte Kerkje is een officiële trouwlocatie van de Gemeente Alkmaar. De locatie is ook heel geschikt voor kleine concerten en exposities. Tijdens de Leeghwaterdagen en de Open Monumentendag is het Zwarte Kerkje een van de te bezoeken locaties.

Er is een dwingende urgentie om herstelwerkzaamheden aan de fundering uit te voeren om te voorkomen dat er onherstelbare schade optreedt.

Projecten 2019-2020

De afgelopen jaren is de stichting altijd in staat gebleken om een kostendekkend exploitatie te voeren met de activiteiten die aansluiten bij het lokale, dorpse karakter waarin het opereert.

Echter, voor de komende periode staat de stichting voor een nieuwe uitdaging.

Herstel fase 1

In 2014 is gebleken dat, ondanks zorgvuldig periodiek onderhoud, er sprake is van verzakking van de fundering van de kerk.

Om permante, onherstelbare schade te voorkomen, zullen de herstelwerkzaamheden van de fundering binnen 2 jaar uitgevoerd dienen te worden. De kosten voor dit deel van de renovatie worden geschat op 120.000-150.000 euro.

Herstel fase 2

Na verder onderzoek is er een raming ontvangen voor een volledige renovatie van de kerk, inclusief groot onderhoud. De hoogte van deze raming bedraagt circa 360.000 euro.

Om budget te realiseren voor herstel en renovaties zal de stichting zich de komende periode richten op aanvragen van subsidies en het verwerven van fondsen. Vanuit het bestuur worden commissies en werkgroepen geformeerd. Deze commissies en werkgroepen zullen naar behoefte worden aangevuld met vrijwilligers van buiten de stichting om eventuele extra activiteiten te ontplooiën om met name de fondsenwerving te ondersteunen.

Het eerste kwartaal van 2019 zal vooral gericht zijn op het aanschrijven van subsidie verlenende instanties en oriëntatie en selectie van geschikte fondsen.

In het eerste half jaar van 2019 zal duidelijk moeten worden op welke subsidies aanspraak gemaakt kan worden, in ogenschouw nemend dat het hier om een Rijksmonument gaat. Daarnaast zullen fondsen worden aangeschreven.

Het tweede en derde kwartaal van 2019 zullen verworven toezeggingen concreet moeten worden gemaakt. In deze periode zullen dan ook de extra activiteiten worden ingepland. In het laatste kwartaal van 2019 de aanbesteding geformaliseerd zal moeten worden.

In de loop van 2019 zal op basis van de verworven gelden een realistisch plan opgesteld worden, waarbij bepaald gaat worden welke componenten van de volledige renovatie kunnen worden uitgevoerd. Uitgangspunt hierbij is dat de stichting het benodigde budget voor herstel van de fundering dan behaald heeft.

Verwachte realisatie van de aanvang van de renovatie in het eerste half jaar van 2020.

Organisatie

Stichting "Het Zwarte Kerkje"

Zuidervaart 22

1846 LJ Zuidschermer

RSIN: 007070305

KvK: 41239387

NL45RABO0149804008

www.hetzwartekerkje.nl

info@hetzwartekerkje.nl

SBI code 91.03 - Monumentenzorg

Telefoonnr. 072-5044 320 (Beheerders)

Fred en José Pluijmers zijn de beheerders van Het Zwarte Kerkje en tevens bewoners van de kosterswoning in de kerk. Derhalve maken zij geen onderdeel uit van het bestuur.

Financiële verantwoording

De jaarlijkse exploitatie van Het Zwarte Kerkje en Het Schooltje (inclusief de verhuur van de kosters woning en de reguliere subsidies) is sluitend om de vaste lasten het reguliere onderhoud af te dekken.

Voor regulier onderhoud is er voldoende gereserveerd.

De reguliere exploitatie bedraagt jaarlijks zo'n 18.000-20.000 euro, waarvan ca. 8.500 euro de huuropbrengst van het woongedeelte bedraagt. De stichting zal de reguliere activiteiten continueren in de komende periode. Het financieel overzicht in de bijlage¹ geeft inzicht in de opbrengsten en kosten over de periode 2020 - 2022 en er is momenteel geen reden om aan te nemen dat hier significante wijziging zullen optreden. Er zijn vaste lokale gebruikers (o.a. Stichting de Hut met soos en spelletjesavonden, Schermeer Vocaal Zangkoor, Toneelvereniging.)

Voor de uit te voeren herstel en restauratie projecten worden aanvullende fondsen gezocht

Bestuur

Gerry Teerenstra (Voorzitter)
Cynthia van den Biggelaar (Secretaris)
Roland Valster (Penningmeester)
Gerard den Nijs (Algemeen lid)

Beloningbeleid

Bestuursleden ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden voor de stichting. Bestuurders kunnen een vergoeding krijgen voor de kosten die zij redelijkerwijs hebben gemaakt in de uitoefening van hun functie.

Rolverdeling

In 2021 zijn er een aantal commissies in het leven geroepen, met als doel om een werkbare scheiding aan te brengen in de taken. Enerzijds dienen de reguliere taken gecontinueerd te worden en daarnaast vraagt de werving van fondsen en de renovatie om een nieuw aanpak.

- Financiën Roland Valster (Penningmeester)
 - 1. +ondersteuning
- Secretariaat Cynthia van den Biggelaar (Secretaris)
 - 2. +ondersteuning
- Exploitatie Fred en José Pluijmers (Beheerders)
 - Verhuur
 - Openstelling
- Fondsenwerving Gerry Teerenstra (Voorzitter)
Gerard den Nijs (Algemeen lid)
 - Fondsen aanschrijven
 - Subsidies aanvragen
 - Bedrijven aanschrijven +ondersteuning
 - Overige initiatieven
- Bouwteam Gerry Teerensta (Voorzitter)
Gerard den Nijs (Algemeen lid)
 - Vergunningen
 - Adviseurs
 - Aannemers
- Promotie Cynthia van den Biggelaar (Secretaris)
 - Media benaderen +ondersteuning
 - Bezettingsgraad verhogen

Ondersteuning zal gezocht worden in oud-bestuursleden en adviseurs uit de directe (werk-)omgeving die zich vrijwillig en zonder vergoeding willen committeren aan dit project. Beslissingsbevoegdheid ligt altijd bij het bestuur.